

TV 2|DANMARK A/S
Teglholm Allé 16
2450 København SV

Att. Reklamejura

RADIO- OG TV-NÆVNET

Mediesekretariatet

28. januar 2009

Sagsnr: 2008-0195

Lill-Jana Vandmose Larsen
Fuldmægtig, cand. jur.

lv1@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.: 3373 3335

Klage over diskriminerende reklame for Skousen Husholdningsmaskiner A/S - "Sus" på TV 2 Charlie

xxx har ved e-mail af 3. august 2008 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om diskriminerende reklame for Skousen Husholdningsmaskiner A/S sendt på TV 2 Charlie i uge 31.

Klager har i mailen anført følgende:

"Jeg kontakter jer vedr. Skousens aktuelle TV-reklame, som har en stereotyp blondine i forgrunden.

Det er første gang i mit liv, jeg reagerer på en reklame, men jeg er simpelthen forarget over den særligt grove fremstilling af "den dumme blondine". Ud fra jeres klagevejlednings beskrivelse af det generelle indhold, håber jeg, at reklamen kan betegnes som ikke værende udarbejdet med behørig social ansvarsfølelse, da den bidrager til fastholdelse af et generaliserende og nedgørende billede af den blonde kvinde. Derudover håber jeg, den kan betegnes som diskriminerende med hensyn til køn, da det utvivlsomt ikke er tilfældigt, at det er en kvinde og ikke en mand, der er fremstillet.

Jeg har kontaktet Skousen i håb om, at mange andre har gjort det samme, så de føler sig tilstrækkeligt tilskyndet til at tage reklamen af skærmen, men håber ellers, at der kan gøres noget fra officiel side, så reklamer af så diskriminerende karakter ikke tillades at finde vej frem til offentligheden.

Og ja, hvis I skulle være i tvivl: Jeg ER blondine, men føler mig nu ikke personligt ramt af reklamen ud over af hårfarven. :-)"

Beskrivelse

TV 2 har som bilag til hørings svar af 28. november 2008 fremsendt Radio- og tv-nævnet en cd-rom med reklamen "Sus" for Skousen Husholdningsartikler A/S sendt på TV 2 Charlie.

Reklamen varer 33 sekunder. Der ses en karikeret personlighed i form af en kvinde i ungdommeligt hvidt og lyserødt tøj samt med markeret make-up og glattet, lyst hår med mørke striber.

I bunden af billedet vises en navnebjælke med teksten "Sus P. reklameassistent"

Den såkaldte reklameassistent står udenfor en Skousen-butik og udtaler, mens hun med løse håndbevægelser vifter med en lyserød lipgloss:

"Uhh – ja men det er jeg altså for genert til. Så spurgte ham der Skousenmanden om, øh, alt muligt, hvad hedder det, øh, hvor tit vasker du? Altså sådan nogle spørgsmål, som der går rimeligt tæt på mine behov, på en eller anden måde, ikk'. Jeg tror faktisk jeg svarede rigtigt på i hvert fald nok de fleste af dem. Nå, men i hvert fald så finder vi frem til den her vaskemaskine, som der i hvert fald bedækker mine behov"

Hen over skærmen vises herefter prisskilte og Skousen-logo. En speaker siger følgende:

"Når vi kender dig, kan vi råde dig til den bedste handel. LG vaskemaskine. Spar 3300,- NU kun 3699,- Vi holder åbent søndag 10-15."

Der klippes tilbage til scenen udenfor butikken med den ungdommeligt klædte kvinde, som siger:

"Skousen, hvad hedder det... "
(tænkepause)
"...den bedste handel"

Høringssvar

TV 2 har i høringssvar af 28. november 2008 anført følgende kommentarer:

"(...)

Reklamen for Skousen indgår i en serie af reklamer, hvor skuespiller Søs Egelind portrætterer en række forskellige personligheder. De øvrige reklamer omfatter eksempelvis en mandlig parterapeut, en kvindelig lastbilchauffør samt en mandlig håndværker.

Fælles for reklamerne er, at Søs Egelind tegner en skarp, men kærlig, karikatur af en række persontyper, som de fleste danskere nok har mødt på et eller andet tidspunkt i deres liv. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Søs Egelinds portrætter fremstår lige skånselsløse, hvad enten det drejer sig om mandlige eller kvindelige figurer.

I den konkrete reklame bliver seerne præsenteret for reklameassistenten "Sus", der fortæller om sin oplevelse af at handle hos Skousen.

Vi har opfattet reklamen som en humoristisk parodi på en klassisk reklameform, en såkaldt "testimonial", som normalt består af interviewes med almindelige forbrugere, der fortæller om deres oplevelser med et konkret produkt eller en bestemt annoncør.

Søs Egelinds portræt af "Sus" er, som alle karikaturer, overdrevet og fortegnet, og det kan således medgives klager, at "Sus" fremstår som en kende naiv og enfoldig.

For at reklamen kan siges at være diskriminerende, må det imidlertid kræves, at den enten direkte eller indirekte giver udtryk af, at blonde kvinder i al almindelighed er ubegavede.

Der er intet i reklamen for Skousen, der antyder, at portrættet af "Sus" skal ses som en fremstilling af blondiners generelle mentale habitus. Hertil kommer, at Søs Egelinds portræt i lige så høj grad kan ses som en parodi på faggruppen "reklameassistenter".

Det er således vores vurdering, at reklamen er udformet med en tydelig humoristisk tone, som understreger, at reklamen ikke skal tages alvorligt. Det er endvidere vores vurdering, at reklamen på ingen måde antyder, at blonde kvinder generelt skulle være småt begavede.

*På denne baggrund er det vores vurdering, at reklamen ikke er diskriminerende eller på anden vis i strid med Reklamebekendtgørelsen.
(...)"*

Skousen Husholdningsartikler A/S har i udtalelse af 14. november 2008 anført:

"Vi har produceret en lang række reklamefilm med forskellige personer, der har handlet hos Skousen. Formålet med serien af film er, på en underholdende måde, at fortælle om forskellige personers oplevelser med at handle hos Skousen.

Grundideen i alle filmene bygger på en klassisk dansk revytradition, bl.a. båret af Søs Egelind, som har tradition for at spille forskellige arketyper. I serien af film, fremstiller vi både mænd og kvinder, lyshårede og mørkhårede.

Vi mener, at filmen har en tydelig humor og er tydeligt karikeret. Filmen siger på intet tidspunkt noget om, at alle blondiner er dumme, og i og med at den indgår i en serie af film med mange andre karikerede persontyper, mener vi ikke, at reklamen på nogen måde kan opfattes diskriminerende. (...)"

Radio- og tv-nævnets vurdering

xxx har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om visning af en tv-reklame for Skousen Husholdningsmaskiner A/S sendt på TV 2 Charlie i uge 31, der efter hendes opfattelse er usømmelig og diskriminerende i forhold til kvinder.

Klager har anført, at hun finder reklamen diskriminerende med hensyn til køn. Derudover anfægter klager den efter hendes opfattelse særligt grove fremstilling af "den dumme blondine", hvilket bidrager til fastholdelse af et generaliserende og nedgørende billede af den blonde kvinde.

I henhold til § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn skal al reklame i radio og fjernsyn, som al anden reklame, være lovlig, sømmelig, hæderlig og sandfærdig og være udformet med behørig social ansvarsfølelse.

Endvidere foreskriver § 10, stk. 2, i samme bekendtgørelse, at reklamer ikke må være diskriminerende med hensyn til bl.a. køn.

Radio- og tv-nævnet har bl.a. ved tidligere afgørelse af 19. marts 2007 taget konkret stilling til en tv-reklame for "Vang's Automobiler", hvilken efter Nævnets opfattelse ikke var usømmelig, men til gengæld fandtes at være diskriminerende med hensyn til køn, idet kvinden i reklamen blev fremstillet som et sexobjekt uden sammenhæng med produktet, der blev reklameret for, og at reklamen; uanset en prætenderet humor, overskred den accepterede grænse for brug af kvinder som blikfang.

Reklamen for Skousen Husholdningsartikler A/S varer i alt 33 sekunder og viser en ungdommeligt, men fuldt påklædt kvinde, i hvid bluse, hvide bukser og lyserød jakke. Påklædningen anses derfor ikke for værende usømmelig eller udformet i strid med behørig social ansvarsfølelse.

Nævnet finder, at reklamens speak er voldsomt karikeret og med en sådan tydelig humoristisk naivitet, at det enkelte ord "bedække" ikke kan betragtes som hverken vulgært eller krænkende.

Radio- og tv-nævnet finder således ikke reklamen usømmelig, i strid med behørig social ansvarsfølelse eller på anden måde i strid med reklamebekendtgørelsens § 8, stk. 1.

Spørgsmålet er herefter, om reklamen er diskriminerende i forhold til blonde kvinder.

Nævnet traf den 7. juni 2007 afgørelse om diskrimination i en reklame på TV 2 for Bravo Tours A/S. Reklamen viste en flok danske rejsegæster, der griner under et informationsmøde med en svensk rejseleder. Radio- og tv-nævnet fandt, at reklamens budskab var at gøre seerne opmærksomme på, at Bravo Tours A/S i modsætning til andre rejseselskaber udelukkende anvender dansktalende rejseledere, for at undgå sprogbarrierer. Nævnet fandt imidlertid ikke, at de voksne gæster grinte af den svenske rejseleder, men af situationen i sin helhed, da de kan se det komiske i situationen og reklamen fandtes derfor ikke diskriminerende.

I nærværende sag er der ingen særlig fremhævelse af kvindens hårfarve. Hverken billede eller speak forholder sig nærmere til, hvorvidt der måtte være tale om en brunette/blondine, eller hvorvidt der er tale om en person af han- eller hunkøn. Der er således heller ikke tale om nogen generalisering.

Der anvendes i reklamen en lys- og mørkhåret kvinde til at fremstille en særlig personlighedstype. Reklamens budskab er, at Skousen kan vejlede og hjælpe alle personlighedstyper til en god handel. Nævnet finder, at anvendelsen af den humoristiske og karikerede personlighedstype tjener konkret til opfyldelse af reklamens budskab uden krænkende eller diskriminerende at generalisere ud fra reklameassistenten "Sus".

Efter Radio- og tv-nævnets opfattelse er der således tale om en humoristisk og redaktionel begrundet fremstilling af en personlighedstype.

På baggrund af ovenstående træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Radio- og tv-nævnet finder ikke, at tv-reklamen for Skousen Husholdningsartikler A/S, sendt på TV 2 Charlie i uge 31, er usømmelig eller diskriminerende med hensyn til køn, ligesom den ikke findes at være udført i strid med behørig social ansvarsfølelse, jf. § 8, stk. 1, og § 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsering i radio og fjernsyn.

Christian Scherfig
formand

/Lill-Jana Vandmose Larsen
nævnsekretær

Kopi til:
Klager xxx